

Jätehuoltomääräykset

Rakennetun ympäristön lautakunta 07.09.2022 § 138

Valmistelija

Kuntatekniikan päällikkö Paula Pihkanen

Uudet Raahen kaupungin jätehuoltomääräykset ovat valmistuneet luonnoksena ja ne voidaan asettaa julkisesti nähtäville. Jätelain uudistus tuli voimaan 15.7.2021 ja jäteasetus 1.12.2021. Kunnallisten jätehuoltomääräysten päivityksen tarve johtuu ensisijaisesti jätelainsäädännön uudistamisesta, koska jätelain muuttuneet säännökset on päivitettävä jätehuoltomääräyksiin.

Valtakunnallisena tavoitteena on lisätä jätteen kierrätystä siten, että vuonna 2025 Suomen yhdyskuntajätteistä kierrätettäisiin 55 %, vuonna 2030 60 % ja vuonna 2035 65 %. Sen vuoksi kesällä 2021 voimaan tullessa jätelaissa kiinnitettiin erityistä huomiota toimiin, joilla kierrätystä saadaan lisättyä asteittain.

Jätelain 91 §:n mukaan valtakunnallisen jätelainsäädännön määräyksiä voidaan tarkentaa alueellisesti ja paikallisesti annettavilla jätehuollon toimijoita velvoittavilla jätehuoltomääräyksillä. Jätehuoltomääräykset voivat koskea jätehuollon operatiivista järjestämistä, toimenpiteitä syntyvän jätemäärän vähentämiseksi, jätteistä ja jätehuollosta aiheutuvien terveys- ja ympäristöhaittojen estämistä, jätteiden lajittelua syntypaikalla, vastaanottoaikan järjestämistä kiinteistöllä, jätteiden toimittamista alueelliseen vastaanottoaikaan sekä jätteiden säilyttämisen, keräyksen, kuljettamisen ja käsittelyn järjestämistä. Jätehuoltomääräykset voivat koskea myös jätehuoltoon liittyviä teknisiä vaatimuksia, kuten jäteastioiden tai jätteiden kuljettamiseen käytettävän kaluston laatua ja sallittuja kuormaamisaikoja. Roskaantumisen ehkäisemiseksi jätelakia tarkentavia jätehuoltomääräyksiä voidaan antaa esimerkiksi yleisötilaisuuksien järjestämisestä.

Kuntien vastuulla on järjestää asumisessa syntyvän jätteen sekä kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvän yhdyskuntajätteen käsittely. Kunnan vastuulla on myös liikehuoneistossa syntyvä yhdyskuntajäte, jos se kerätään yhdessä asumisen tai kunnan hallinto- ja palvelutoiminnan jätteen kanssa. Aikaisemmin kunnan jätehuoltovastuu ja jätehuoltomääräykset ovat koskeneet myös mm. yksityisten sosiaali- ja terveyspalveluiden ja koulutustoiminnan jätettä.

Iso muutos jätehuoltomääräyksissä on bio- ja pakkausjätteiden kiinteistökohtainen jätteenkuljetus, joka on uuden jätelain mukaan hoidettava kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena.

Polttokelpoisen jätteen ja asumisen lietteiden kuljetusjärjestelmä voidaan järjestää kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena tai kiinteistön haltijan järjestämänä jätteenkuljetuksena. Raahen kaupungin jätehuoltoviranomainen on tehnyt kuljetusjärjestelmäpäätöksen vuonna 2013 (§ 70 17.4.2014).

Aikaisemmin bio- ja pakkausjätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteiden lajitteluvollisuudet oli kirjattu jätehuoltomääräyksissä. Jätelainsäädännön muutoksen seurauksena lajitteluvollisuuksista määrätään nyt jäteasetuksessa. Jäteasetuksen mukaan bio- ja pakkausjätteet on siirtymäaikojen jälkeen lajiteltava ja erilliskerättävä taajamissa sijaitsevilla asuinkiinteistöissä, joissa on vähintään 5 huoneistoa. Lisäksi jäteasetuksessa biojätteen erilliskeräysvelvoitetta laajennetaan koskemaan kaikkia asuinkiinteistöjä yli 10 000 asukkaan taajamissa. Jätelakiin on kuitenkin lisätty mahdollisuus poiketa jätehuoltomääräyksissä jäteasetuksessa säädetyistä erilliskeräysvelvoitteista joko laajempaan tai suppeampaan suuntaan. Tämä mahdollistaa joustavan ja paikallisten tarpeiden mukaisen jätehuollon perustellusta syystä. Vuoden 2017 jätehuoltomääräyksissä biojätteen sekä kartongin, lasin ja pienmetallin huoneistoraja on 4 huoneistoa. Jos Raahessa siirryttäisiin noudattamaan jäteasetuksen vähimmäisvelvoitteita, se laskisi kerättyjen kierrätettävien jätteiden määrää sekä huonontaisi asukkaiden lajittelumahdollisuuksia. Tämän vuoksi huoneistorajat pidetään jäteasetusta laajempina, neljässä huoneistossa. Myös uutena aloitettavan muovipakkauskeräyksen huoneistoraja laajennetaan koskemaan kiinteistöjä, joissa huoneistoja on neljä tai enemmän.

Biojätteen erilliskeräyksen järjestäminen yli 10 000 asukkaan taajamissa koskee jatkossa myös kaikkia alle 5 huoneiston kiinteistöjä. Keräys toteutetaan Raahessa 19.7.2023 mennessä liitekartalla punaisella rajatulla alueelle ja 19.7.2024 mennessä sinisellä rajatulla alueella. Biojätettä ei erilliskerätä niiltä kiinteistöiltä, jotka kompostoivat biojätteet ja jotka ovat rekisteröineet kompostin ennen kunnan järjestämän keräyksen alkamista. Mahdollista on myös perustaa naapuruston kanssa yhteinen biojätteen keräyspiste. Biojäteastian tyhjennysväliä esitetään pidennettäväksi kesäaikana kahteen viikkoon ja muina aikoina neljään viikkoon.

Vapaa-ajan asuntojen jätehuolto oli aiemmin mahdollista hoitaa vakituisen asunnon jätehuollon kanssa yhteisesti, mutta uudessa jätehuoltomääräysluonnoksessa käytössä olevan vapaa-ajan asunnon on liityttävä kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen.

Jätteen omatoimisesta käsittelystä ilmoittaminen:

Jätteen omatoimisesta käsittelystä määrätään jäteasetuksessa aikaisempaa tarkemmin. Jätehuoltomääräyksiin lisätään kiinteistön haltijan velvollisuus ilmoittaa jätehuoltoviranomaiselle jätteen omatoimisesta käsittelystä kiinteistöllä. Näin siitä huolimatta, että asiasta määrätään jo jäteasetuksessa. Velvollisuuden lisääminen myös jätehuoltomääräyksiin toimii ns. informatiivisena pykälänä.

Jätteenkuljettajan tiedonantovelvollisuus:

Jätelain 39 §:ssä säädetään jätteenkuljettajan tiedonantovelvollisuudesta. Velvollisuutta täsmennetään jäteasetuksen 42 §:ssä. Siinä määrätään jätteenkuljettajan velvollisuudeksi ilmoittaa jätehuoltoviranomaiselle neljännesvuosittain tiedot kiinteistöistä ja niiltä noudetuista jätteistä. Jätehuoltomääräyksissä määrätään aikataulu, jonka mukaan tiedot on toimitettava jätehuoltoviranomaiselle.

Vapaa-ajan asuntojen jätehuolto oli aiemmin mahdollista hoitaa vakituisen asunnon jätehuollon kanssa yhteisesti, mutta uudessa jätehuoltomääräysluonnoksessa käytössä olevan vapaa-ajan asunnon on liityttävä kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen.

Jätehuoltomääräysten luonnoksesta pyydettävät lausunnot:

Ennen jätehuoltomääräysten antamista jätehuoltomääräysten luonnos asetetaan yleisesti nähtäville mielipiteiden antamista varten. Luonnos lähetetään lausunnon antamista varten Pohjois-Suomen ELY-keskukselle, ympäristövalvonnalle, Kiertokaari Oy:lle, Jokilaaksojen pelastuslaitokselle, Raahen Vesi Oy:lle sekä alueella toimiville jätehuoltoyrityksille.

Liitteet

Jätehuoltomääräykset ja liitekartta
Perusteluaineisto jätehuoltomääräyksille

Esittelijä

Kuntatekniikan päällikkö Pihkanen Paula

Päätösesitys

Raahen kaupungin jätehuoltoviranomainen asettaa jätehuoltomääräysten luonnoksen nähtäville 12.9. - 12.10.2022 väliseksi ajaksi mielipiteiden antamista varten. Luonnos lähetetään lausunnon antamista varten Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle, ympäristövalvonnalle, Kiertokaari Oy:lle, Jokilaaksojen pelastuslaitokselle, Raahen Vesi Oy:lle sekä alueella

toimiville jätehuoltoyrityksille. Lausunnot ja mielipiteet pyydetään toimittamaan jätehuoltoviranomaiselle 13.10.2022 klo 15.00 mennessä.

Päätös

Hyväksyi esityksen.

Tämä asiakohta tarkastettiin kokouksessa.

Rakennetun ympäristön lautakunta 14.12.2022 § 199

895/11.03.02/2022

Valmistelija

kuntatekniikan päällikkö Paula Pihkanen

Jätehuoltomääräysluonnos oli nähtävillä 12.9. - 12.10.2022. Määräyksistä saatiin lausunnot seuraavilta toimijoilta: Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, Raahen Vesi Oy, Jokilaaksojen Pelastuslaitos ja Raahen kaupungin ympäristövalvonta. Mielipiteen määräysluonnoksesta antoi L&T Ympäristöpalvelut Oy.

Lausuntojen ja mielipiteen perusteella jätehuoltomääräysehdotukseen on tehty seuraavat muutokset:

Yleiseen osaan tehdyt muutokset:

Yleisen osan kohtia 1.5, 1.6, 1.7, 1.11- 1.14 on tarkennettu saatujen palautteiden perusteella. Yleisenosan muutokset ovat täsmennyksiä, tarkennuksia ja pyrkimyksiä saada tekstistä luettavampi ja ymmärrettävämpi. Yleiseen osaan tehdyillä muutoksilla ei ole vaikutusta jätehuoltomääräysten määräysosaan.

Määräysosaan tehdyt muutokset:

2 § Määritelmät

Määritelmiin lisättiin biojätekompostointi, hyötyjäte, jäte, jätteastia/-säiliö, jätehuolto, jätteen erilliskeräys, kunnan jätehuoltojärjestelmä, kiinteistön haltija, kompostikehikko ja kompostori. Polttokelpoisen jätteen määritelmä poistettiin, koska se on erillisessä pykälässä §12.

4 § Velvollisuus liittyä kunnan jätehuoltojärjestelmään

Tarkennettiin §10 jätehuoltomääräysten § 10:ksi.

5 § Elinkeinotoiminnan jätehuolto ja muun julkisen toiminnan kuin kunnan jätteen jätehuolto toissijaisen jätehuoltopalvelun järjestämisvelvollisuuden perusteella

Lisättiin määräykseen: Mikäli palveluntarve on vähintään 2000 euroa vuodessa, palvelupyyntö tulee tehdä jätteiden ja sivuvirtojen tietoaalustassa (www.materiaalitori.fi).

7 § Kiinteistökohtainen jäteastia

Tarkennettu, mille jätejakeille jäteastiat tulee vähintään olla.

8 § Yhteisen jäteastian perustaminen

Tarkennettu, että kaupungin ympäristötarkastajat voivat tarvittaessa kieltää yhteisen jäteastian käytön toistuvan ylitäytön tai muiden käyttöön liittyvine ongelmien takia.

11 § Kiinteistöllä erikseen lajiteltavat jätteet

Teksti tarkennettu jätelajikohtaiseksi.

13 § Asumisessa syntyvien kierrätyskelpoisten jätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet

Tarkennettu taulukon 1 sisältö ja teksti.

16 § Kompostointi

16.1 Otsikko muutettu Elintarvikebiojätteen kompostointi

Lisätty linkki www.vieraslajit.fi-sivustolle ja kerrottu määräaika kompostointi-ilmoituksen tekemiselle (1.2.2023)

17 § Jätteen polttaminen

Tarkennettu määräyksen kohtaa ”sytykkeenä saa käyttää vähäisen määrän paperia, pahvia ja kartonkia”.

19 § Jätteen hyödyntäminen maarakentamisessa

Tarkennettu määräystä jätelain 41 a:n mukaiseksi ja lisätty viittaus ympäristönsuojelumääräyksiin.

21 § Jäteastian merkitseminen

Lisätty määräykseen: jäteastian merkitsemisestä ja lajitteluohjeista vastaa astiaa tyhjentävä jätehuoltoyritys.

22 § Jäteastioiden täyttäminen

Muutettu määräyksen kohtaa: polttokelpoisen jätteen astiaan ei saa laittaa suuria määriä rakennus- ja purkujätteitä.

Jätehuoltomääräysluonnoksessa kiellettiin kokonaan rakennus- ja purkujätteen laittaminen polttokelpoisen jätteen astiaan.

Lisätty määräykseen, että käsin siirrettäviksi tarkoitetut 240 litran ja sitä pienemmät keräysvälineet saavat täysin painaa enintään 40 kg ja 241 - 660 litran astiapaino saa olla korkeintaan 60 kg.

23 § Tyhjennysvälit

Kesäaika on pidennetty toukokuusta elokuuhun. Kesäaika oli luonnoksessa kesäkuusta elokuuhun.

Talviaikaa on lyhennetty syyskuusta huhtikuuhun. Talviaika oli luonnoksessa syyskuusta toukokuuhun.

Polttokelpoisen jätteen, joka ei sisällä lainkaan biojätettä, tyhjennysväliä on muutettu kesäajaksi: tyhjennys vähintään 3 kuukauden välein.

Muutettu kartonki-, paperi-, lasi-, metalli- ja muovipakkausten sekä pienmetalliastioiden tyhjennysväliksi kesällä vähintään 3 kuukautta ja talvella vähintään 6 kuukautta.

Pidennetty biojätteen keräysastian tyhjennysväliä, jos biojäte kerätään syväkeräysastiaan tai astia sijaitsee jäähdytetyssä jätehuoneessa.

Vapaa-ajan asuntojen jätekeräyksen määräystä on muutettu:

Kesäaikana (1.5.-31.8.) käytössä olevan vapaa-ajan asunnon on liityttävä kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen kesäajaksi, jos jätehuolto ei pysty järjestämään vakituisen asunnon jätehuollon kanssa yhteisesti. Lähekkäin sijaitsevat vapaa-ajan asunnot voivat sopia yhteisen jäteastian käytöstä. Yhteisastioita voidaan käyttää sekä polttokelpoisen jätteen, että erilaisten kierrätyskelpoisten jätteiden keräämiseen.

24 § Jäteastioiden kunnossapito ja pesu

Määräykseen on lisätty jäteastioiden pesusta vastaava taho: Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa joko kunnallinen jätelaitos tai jätteenkuljettaja vastaa kiinteistöille toimittamiensa jäteastioiden kunnosta ja puhdistuksesta, riippuen tehdystä sopimuksesta. Kiinteistön järjestämässä jätteenkuljetuksessa kiinteistön haltija vastaa jäteastioiden kunnosta ja puhdistamisesta.

25 § Jäteastian sijoituspaikan tai jäteastian lukitseminen

Määräyksessä on muutettu lukittujen jätteen keräyspisteiden avainkäytäntöä:

Vuoden 2025 loppuun mennessä lukituksessa on käytettävä kaksioispesälukkoa. Jos tämä ei ole mahdollista, voidaan käyttää avainsäiliötä, johon jätteenkuljettajan yleisavain sopii, ja johon sijoitetaan tarvittava avain. Avainsäiliö on sijoitettava keräyspaikalle johtavan reitin välittömään läheisyyteen.

28 § Kuormaaminen

Jätteiden kuormaamisaikaa on pidennetty arkisin ja lauantaisin (alkaen klo 6 ja päättyen klo 22). Useamman pyhäpäivän sattuessa peräkkäin, on jätteiden kuormaaminen sallittu myös arkipyhinä ja sunnuntaisin klo 6-22.

29 § Kuljettaminen

Määräykseen on lisätty seuraavat kohdat:

Erilliskerätyt ja erilaatuiset jätelajit on pidettävä erillään keräyksen ja kuljetuksen aikana eikä kuljetustapa saa heikentää erilliskerättävien jätteiden kierrätys- ja hyödyntämiskelpoisuutta.

Jätteen saa luovuttaa kuljetettavaksi vain sellaiselle jätteenkuljettajalle, jolla on jätelain mukaisen jätehuoltorekisteriin merkitsemisen perusteella oikeus ottaa kuljettavaksi kyseistä jätettä.

Siirtoasiakirjavelvoite koskee kunnan järjestämisvastuulle kuuluvassa jätehuollossa asumisessa syntyvien sako- ja umpikaivolietteiden, hiekanerotus- ja rasvakaivojen lietteiden rakennus- ja purkujätteiden, pilaantuneen maa-aineksen sekä vaarallisen jätteen kuljettamista. Jos jäte noudetaan kotitaloudesta, siirtoasiakirjan laatiminen, sen antaminen jätteen vastaanottajalle ja siirtoasiakirjan säilyttäminen on jätteen kuljettajan velvollisuus.

30 § Kuljetusrekisteri ja tietojen toimittaminen

Määräystä on tarkennettu tietojen toimittamisen päivämäärillä ja vuosittain annettavalla tiivistelmällä kiinteistöiltä kerätyn jätteen määristä ja toimituspaikoista.

31 § Jätteen vastaanotto- ja käsittelypaikat

Määräykseen tarkennettu kaupungin vastaanottoaikan nettiosoite sekä tekstiin on lisätty: Vastaanotto- ja käsittelypaikkoihin ei saa toimittaa polttokelpoisen jätteen joukossa sellaisia jätelajeja, joille on järjestetty keräys- ja vastaanottoa muualla. Erilaatuiset jätteet on sijoitettava niille osoitettuihin paikkoihin.

32 § Tyhjennysvälit ja lietteen toimittaminen käsiteltäväksi

33.2 Lietteen kuljetus ja käsittely

Muutettu määräyksiin jätevesilietteen ja umpisäiliöiden jätevesien sekä muiden vastaavien lietteiden toimituspaikka: toimitetaan vastaanottajalle, jolla on ympäristölupa ottaa vastaan kyseistä jätettä.

Määräyksessä on annettu mahdollisuus jätteen haltijalle ottaa käsiteltäväkseen naapurikiinteistöllä tai muulla lähellä sijaitsevalla, enintään neljällä naapurikiinteistöllä tai muulla lähellä sijaitsevalta kiinteistöltä asumisessa syntyvän lietteen ja levittää sen peltoon lannoitustarkoituksessa samoin edellytyksin kuin omassa toiminnassa syntyvän lietteen.

Määräyksessä on annettu mahdollisuus lietteen kompostointiin kiinteistöllä, jos kiinteistöllä on käytössään vain kantovesi tai jos muodostuvan lietteen määrä on vähäinen ja se on kiinteässä muodossa eikä sen käsittely aiheuta vaaraa tai haittaa ympäristölle tai terveydelle.

35 § Roskaantumisen ehkäiseminen yleisillä alueilla

Jätteen sijoittamisen jäteastian ulkopuolelle kieltämisen lisäksi on määräyksessä kielletty roskaaminen yleisillä alueilla.

Maanalaisen öljysäiliön käytöstä poistamisesta on määrätty Raahen ympäristönsuojelumääräyksissä, joten kohta on poistettu kokonaan jätehuoltomääräysehdotuksesta.

43 § Voimaantulo

Jätehuoltomääräykset tulevat voimaan 1.2.2023.

43 § Siirtymäsäännökset

Siirtymäsäännöksiin on tarkennettu määräajat kunnan järjestämään kiinteistökohtaiseen erilliskeräykseen liittymisestä.

Säännöksiin on lisätty ilmoitusvelvollisuus biojätteen kompostoinnista kompostirekisteriin 1.2.2023 mennessä.

Jätteen keräyspaikan tai keräyspaikalle johtavan reitin lukituksessa on käytettävä kaksioispesälukkoa viimeistään 31.12.2025 niillä kiinteistöillä, jotka kuuluvat kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen piiriin.

Liitteenä olevan karttaliitteen 1 päiväyksiä on muutettu.

Asiakohdalle on tehty yritysvaikutusten arviointi: Jätelain ja jätehuoltomääräysten toteuttamisella on positiiviset vaikutukset ensisijaisesti jätteenkuljetusyrityksille sekä jäteastioiden valmistajille ja

kunnossapitäjille. Lajittelulla ja erilliskeräyksellä lisätään tuottajaterminaaleja ja sitä kautta hyötyä syntyy myös rakennusteollisuudelle. Kierrätettävien materiaalien hyötykäyttö vähentää uusiutumattomien lunnonvarojen käyttöä ja siten edistää vihreää siirtymää ja sen alan yritysten toimintaa. Polttokelpoisen jätteen määrän väheneminen heikentää jatkossa polttolaitosten energian saantia.

Liitteet:

- Seuraavien toimijoiden lausunnot: Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, Raahen Vesi Oy, Jokilaaksojen Pelastuslaitos ja Raahen kaupungin ympäristövalvonta
- L&T Ympäristöpalvelut Oy:n mielipide
- Raahen kaupungin jätehuoltomääräykset ja karttaliite 1
- Perusteluaineisto

Esittelijä

Kuntatekniikan päällikkö Pihkanen Paula

Päätösesitys

Hyväksytään Raahen kaupungin jätehuoltomääräykset.
Jätehuoltomääräykset tulevat voimaan 1.2.2023

Päätös

Käydyssä keskustelussa päätettiin muuttaa jätehuoltomääräysten kesäajaksi 15.5. - 15.9. Lisätään jätehuoltomääräykseen maininta siitä, että venepaikan vuokranneet saariston mökkiläiset voivat lunastaa avaimen venesataman jäteastian käyttöön.

Hyväksyttiin Raahen kaupungin jätehuoltomääräykset yllä olevin muutoksin. Määräykset tulevat voimaan 1.2.2023.

Johtava ympäristötarkastaja Aino Alatalo poistui tämän asian käsittelyn jälkeen klo 18.16.